

Lingüística

Lliçó pòstuma de Vallcorba

Núria Puyuelo

Publicacions de l'Abadia de Montserrat ha editat el segon volum de l'obra completa del lingüista i enginyer Jaume Vallcorba i Rocosa (1920-2010), que recull 138 articles i textos breus escrits entre el 1963 i el 2007, la majoria publicats al *Butlletí dels Seminari d'Ensenyament de Català*, revista que ell mateix va impulsar amb el professor i estudiós de la llengua Manuel Miquel i Planas. En el segon tom també hi trobem recollits estudis gramaticals, de divulgació lingüística i sobre mètodes d'ensenyament publicats a la revista *Llengua Nacional i Serra d'Or*. Aquest volum de l'*Obra gramatical i lingüística completa* segueix el primer, publicat el 2010, poques setmanes després que Vallcorba morís, en el qual s'inclouen els tres llibres publicats pel lingüista –*Els verbs "ésser" i "estar" en català* (1978), *Punts essencials de català en lliçons breus* (1978) i *Història dels verbs ésser i estar (en català i en castellà)* (1996)– i quatre monografies més, escrites entre 1966 i 1997.

Vallcorba, a banda de ser recordat per haver estudiat exhaustivament els verbs *ésser* i *estar*, també va aprofundir en l'ús dels pronoms *en* i *hi* i l'estudi de la llengua oral i escrita, i va reivindicar, a través dels seus articles, l'ús d'un català genuí, net de castellanismes. "Els qui hem fet molt camí temporal en aquest món [...] comprovem que aquell català que era habitual en la nostra infantesa i adolescència ha canviat força: aquelles construccions habituals, les de tothom i nostres, han estat substituïdes en força casos per unes altres maneres de construir l'expressió. [...] Així anem baixant, esglaó rere esglaó, cap al pis aliè", escriu Vallcorba en l'article "A cada bugada perdem un llençol". El segon volum també inclou textos sobre l'ús d'alguns barbarismes, com ara "Acabar amb: quan és bo i quan no ho és?" i "Posposar no és ajornar".

Queda pendent de publicar el tercer volum de l'obra completa, que recollirà 1.409 notes sobre qüestions gramaticals publicades setmanalment al Bloc Maragall entre el 1979 i el 2005.

Els tres volums, amb gairebé 700 pàgines cadascun, constitueixen una obra riquíssima per a la recuperació del català no acastellanat i contenen les investigacions més sòlides que s'han fet, amb mètode diacrònic contrastiu, del segle XIII al segle XX, sobre l'ús dels verbs *estar*, *ésser* i d'altres com ara *anar*, *tenir* i *haver-hi*. Una obra extensa, que el mateix Vallcorba va deixar enllestida abans de morir, tot i que malauradament no va arribar a veure-la impresa.

Jaume Vallcorba i Rocosa, pare del conegut editor Jaume Vallcorba i Plana, no tan sols va tenir un paper clau en l'estudi de la llengua, sinó que també va encapçalar la represa de l'ensenyament del català des de la clandestinitat el 1962, com a membre de la Delegació d'Ensenyament de Català d'Òmnium Cultural. En restablir-se la Generalitat, Vallcorba va ser vicepresident de la Junta Permanent de Català (1981-2001) i membre de la Junta Consultiva d'Òmnium Cultural (1979-2002). *

La vida per rail
 Autor: **Ramon Erra**
 Premi Mercè Rodoreda 2011
 Editorial: **Proa**
Barcelona, 2012
 Pàgines: **200**
 Preu: **17,90 euros**

Ramon Erra ha guanyat el darrer premi Mercè Rodoreda de narrativa
 ORIOL DURAN

Obra gramatical i lingüística completa Volum II
 Autor: **Jaume Vallcorba i Rocosa**
 Editorial: **Publicacions de l'Abadia de Montserrat**
Barcelona, 2011
 Pàgines: **665**
 Preu: **30 euros**

Les factures del títol de Foraster són un símil crematístic que ens situa al salt de la utopia al postmodernisme ARXIU

que cavalca amb brio sense renunciar al detall i a la frase cisellada amb personalitat, elegant i fibrosa, sense cap caiguda violinística, tot i el llast del *name-dropping*.

M'encanta la col·lecció *Ull de Vidre*, la col·lecció en català de l'editorial Tusquets; em fa pensar en un lleó devorat per mosques. Enmig de llibres de Henning Mankell (n'hi ha gairebé una vintena), s'hi encaua una secta d'autors i llibres (*Una vida al carrer*, d'Ibáñez Fanés, *En defensa pròpia*, de Jacint Verdaguer, *Un dia tranquil*, de Ponç Puigdevall) que ens retornen a la bona literatura, sense concessions. *Factures pagades* en forma part i a fe que el recomano. *

digne en el present. La gran preocupació és vigoritzar el passat, ressuscitar-lo. Literàriament associem la memòria (la reconstrucció del jo, els canvis que comporta el pas del temps) a un ritme lent, demorat, a la respiració sintàctica sigil·losa. Per a mi el que fa singular i edificant aquest llibre és el nervi expressiu, el ritme

Factures pagades
 Autor: **Manuel Foraster**
 Editorial: **Tusquets**
Barcelona, 2012
 Pàgines: **256**
 Preu: **17 euros**